

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/186361,W-miejscowosci-Nowy-Nart-odnaleziono-i-ekshumowano-szczatki-3-osob.html>
28.02.2026, 15:06

W miejscowości Nowy Nart odnaleziono i ekshumowano szczątki 3 osób

W dniach 29 maja - 2 czerwca 2023 r. zespół Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN przeprowadził prace poszukiwawcze na terenie Nowego Nartu (pow. niżański, woj. podkarpackie). Ich celem była weryfikacja domniemanego pochówku partyzanckiego.

Według informacji pochodzących od starszych mieszkańców okolicznych miejscowości, w lesie między Nowym Nartem a Stecami (przys. Woli Raniżowskiej, pow. kolbuszowski, woj. podkarpackie), znajdował się grób polskich partyzantów, którzy zginęli podczas okupacji niemieckiej. Prawdopodobnie na skutek denuncjacji Niemcy dowiedzieli się o miejscu ich obozowania i przeprowadzili obławę. Partyzanci zostali całkowicie zaskoczeni. W trakcie zasadzki przebywali w wykonanej przez siebie ziemiance. Dalszy przebieg tych tragicznych wydarzeń nie jest dokładnie znany. Można przypuszczać, że doszło do walki, w wyniku której partyzanci ponieśli śmierć na miejscu. Wiadomo jedynie, że spoczęli we wspólnej mogile niedaleko ziemianki. Prawdopodobnie za ich pochówek odpowiadali pracownicy leśni lub inne osoby wyznaczone do tego zadania przez Niemców.

Prace rozpoczęto od demontażu upamiętnienia i zabezpieczenia jego elementów. Po odsłonięciu wyznaczonej powierzchni gruntu, na głębokości ok. 1 m odkryto szczątki należące do 3 osób. Na podstawie wstępnej analizy antropologicznej stwierdzono, że najprawdopodobniej byli to mężczyźni między 26 a 40 rokiem życia. Jeden z nich miał wyraźnie widoczne rany postrzałowe nóg. Warto zaznaczyć, że ze względu na trudne warunki środowiskowe, m.in. obecność licznych cieków wodnych, szczątki były w złym stanie zachowania, co jednocześnie utrudniało ich podjęcie oraz przebadanie.

Oprócz miejsca pochówku przebadano również pozostałości ziemianki. Z oględzin wynika, że była prostą, ale jednocześnie bardzo dopracowaną konstrukcją. Posiadała szalunek oraz drewnianą podłogę. Jej istotnym elementem był piec wykonany z cegieł. Ślady wskazują na to, że została spalona. Podczas prowadzonych prac odnaleziono nieliczne artefakty. Były to m.in. pojedyncze fragmenty amunicji oraz metalowego wyposażenia ziemianki.

Podjęte szczątki zabezpieczono do ewentualnych badań genetycznych.

BPiI

7.06.2023 r.